

น้ำสมุนไพรเพื่อสุขภาพ

◆ น้ำว่านรางจืด

ประโยชน์ของสมุนไพร ถอนพิษทั้งปวง แก้ไข้ แก้ปวดบวม

ส่วนผสม

1. ใบรางจืด 20%
2. น้ำตาลทราย 10
3. น้ำสะอาด 70

วิธีทำ

1. ใบรางจืดล้างน้ำให้สะอาด
2. นำใบรางจืดปั่นหรือบดให้ละเอียด
3. ต้มน้ำกับใบรางจืดให้เดือด ใส่น้ำตาลทรายกวนให้น้ำตาลทรายละลาย ยกลง
4. ทิ้งไว้ให้พออุ่นๆทำการกรองด้วยผ้าขาวบางหลายชั้น บรรจุขวดเก็บไว้ดื่ม
5. ข้อควรระวัง คือต้องเก็บน้ำสมุนไพรพร้อมดื่มไว้ในตู้เย็นตลอดเวลา

◆ น้ำตะไคร้

ประโยชน์ของสมุนไพร บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ ขับลม ลดความดัน

ส่วนผสม

1. ตะไคร้ 20
2. น้ำตาลทราย 10
3. น้ำสะอาด 70

วิธีทำ

1. ตันตะไคร้ล้างน้ำให้สะอาด
2. นำหั่นพอหยาบๆทั้งต้นทั้งใบ
3. ต้มน้ำกับตะไคร้ให้เดือด ใส่น้ำตาลทรายกวนให้น้ำตาลทรายละลาย ยกลง
4. ทิ้งไว้ให้พออุ่นๆทำการกรองด้วยผ้าขาวบางหลายชั้น บรรจุขวดเก็บไว้ดื่ม
5. ข้อควรระวัง คือต้องเก็บน้ำสมุนไพรพร้อมดื่มไว้ในตู้เย็นตลอดเวลา

รางจืด

2

- รางจืด เป็นชื่อของพืชสมุนไพรประเภทไม้เถาเลื้อยชนิดหนึ่งที่มีคุณสมบัติเป็นยาเย็น

ชื่อวิทยาศาสตร์ :

Thunbergia laurifolia Linn.

ชื่อพื้นเมืองอื่นๆ :

กำลังช้างเผือก, ยาเขียว, เครือเถาเขียว, ขอบชะนาง, คูหว่า, คาย, ปังกะถะ, เครือเขาเขียว, หนามแน่, ย้าแย้, คูหว่า, รางเย็น, แอดแอ ทิศบุศ (นครศรีธรรมราช) น้ำนอง (สระบุรี)

ถิ่นกำเนิด:

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในไทยพบทั่วไปตามชายป่าดิบ ป่าละเมาะ

ลักษณะทั่วไป :

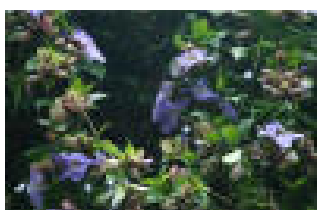
เป็นไม้เถาเลื้อยเนื้อแข็ง ขนาดกลาง ใช้ยอดเลื้อยพัน

ใบ : ใบเดี่ยว ออกตรงข้าม รูปไข่แกมขอบขนาน ขนาด 4-7 x 8-15 ซม. ปลายใบเรียวแหลม โคนใบมนหรือเว้าเล็กน้อย เส้นใบ 3 เส้น ออกจากโคนใบ

ดอก : ออกเป็นช่อห้อยลงมาตามซอกใบ ช่อละ 3-5 ดอก กลีบประดับรูปท้องเรือสีเขียวเรื่อแดง กลีบเลี้ยงรูปจาน ดอกรูป แตรสั้น กลีบดอก สีม่วงอมน้ำเงิน โคนกลีบสีเหลืองอ่อนเชื่อมเป็นหลอด สั้น ปลายแยก 5 กลีบ เส้นผ่าศูนย์กลางดอก 6-8 ซม. ออก เดือนพฤศจิกายน – มกราคม

ผล : เป็นฝักกลม เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 ซม. ปลายมีจะงอย ยาว 2-3 ซม. เมื่อแก่แตกสองซีก

ขยายพันธุ์ : เพาะเมล็ด ปักชำ สภาวะเหมาะสม แสงแดดรำไร – จัด

ประโยชน์ : ใบใช้คั้นเอาน้ำ แก้ไข้ ถอนพิษต่าง ๆ ในร่างกาย -ถอนพิษ ถอนพิษไข้ ถอนพิษสุรา
แก้เมาค้าง

สรรพคุณทางสมุนไพร :

ใบและราก นำมาตำแล้วพอกบวมแผลจากไฟไหม้ใบสด 10 - 12 ใบ หรือรากยาว
1 ซม. นำมาตำกับน้ำข้าวข้าว 0.5 แก้ว คั้นน้ำดื่มแก้พิษยาเบื่อ ช่วยให้สร้างเม

ตะไคร้ (Takhrai), Lemongrass

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cymbopogon citratus* Stapf.

วงศ์ GRAMINEAE

ชื่ออื่นๆ

ภาคเหนือ : จะไค (Cha-khai) จะไค้ (Cha-khai)

ภาคใต้ : ไคร (Khrai)

ชวา : ซีเร (Sere)

ถิ่นกำเนิด อินโดนีเซีย ศรีลังกา พม่า อินเดีย อเมริกาใต้ ไทย

รูปลักษณะ ไม้ล้มลุกที่มีอายุได้หลายปี ชอบดินร่วนซุย ปลูกได้ตลอดปี ใบสีเขียวยาวแหลม ดอกฟูสีขาว หัวโตขึ้นจากดินเป็นกอๆ กลิ่นหอมฉุนค่อนข้างร้อน

สรรพคุณและส่วนที่นำมาใช้เป็นยา

น้ำมันจากใบและต้น – แต่งกลิ่นอาหาร เครื่องดื่ม สบู่

ลำต้นแก่หรือเหง้า – แก้อาการท้องอืดท้องเฟ้อ ขับปัสสาวะ แก้ไข้ ขับประจำเดือน

ข้อมูลทางพฤกษศาสตร์

ชื่อวิทยาศาสตร์	<i>Cymbopogon citratus</i> (De ex Nees) Stapf.
ชื่อวงศ์	Poaceae (Gramineae)
ชื่ออังกฤษ	Lapine, Lemon grass, West Indian lemongrass
ชื่อท้องถิ่น	กาหอม, ไคร, จะไคร, เชิดเกรย, หัวสิงไค, เหลอะเกรย

หลักฐานทางวิทยาศาสตร์

1.ฤทธิ์ลดการบีบตัวของลำไส้

น้ำมันหอมระเหยของตะไคร้ มีสารเคมีที่ออกฤทธิ์ลดการบีบตัวของลำไส้ คือ menthol cineole camphor linalool จึงลดอาการแน่นจุกเสียด

2.ฤทธิ์ฆ่าเชื้อแบคทีเรียสาเหตุอาการแน่นจุกเสียดและท้องเสีย

สารเคมีในน้ำมันหอมระเหย คือ citral (4-6), citronellol, geraneol (7) และ cineole (8) มีฤทธิ์ยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียได้แก่เชื้อ *E. coli* (5) ส่วนน้ำมันหอมระเหยก็มีฤทธิ์ฆ่าแบคทีเรียเช่นกัน น้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ (0.3%) ขนาด 5 มก./disc เมื่อนำมาทดสอบด้วยวิธี diffusion method พบว่าน้ำมันหอมระเหยจากใบตะไคร้สามารถต้านเชื้อแบคทีเรีย *E. coli*, *Shigella flexneri* และ *Bacillus subtilis* ที่ทำให้เกิดอาการท้องเสียได้ปานกลาง สาร citral ที่เป็นส่วนประกอบหลักของน้ำมันตะไคร้ เมื่อนำมาทดสอบกับแบคทีเรีย *Shigella flexneri* และ *Samonella typhi* para-A พบว่าสามารถต้านเชื้อแบคทีเรียดังกล่าวได้เมื่อใช้ในขนาดต่ำ มีการพัฒนาสูตรตำรับเจลล้างมือจากน้ำมันตะไคร้ ในการยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย *E. coli*, *Samonella typhimurium* ด้วยวิธี disc diffusion พบว่าตำรับที่มีประสิทธิภาพในการยับยั้งเชื้อแบคทีเรียดังกล่าวได้ดีที่สุด คือตำรับที่มีความเข้มข้นของน้ำมันตะไคร้ 5% โดยน้ำหนัก มีการจดสิทธิบัตรว่าสารสกัดตะไคร้ เมื่อใช้เป็นส่วนผสมในยา อาหาร หรือเครื่องสำอาง สามารถยับยั้งเชื้อแบคทีเรีย *E. coli* ได้

3.ฤทธิ์ต้านเชื้อรา

สารสกัดตะไคร้ด้วยเอทานอล และน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ ความเข้มข้น 40 และ 60 มก./มล. ตามลำดับ (18) น้ำมันตะไคร้จากใบซึ่งมีสาร citral และ myrcene เป็นส่วนประกอบหลัก (19) สามารถต้านเชื้อรา *Trichophyton mentagrophytes*, *T. rubrum*, *Epidermophyton floccosum* และ *Microsporum gypseum* ที่เป็นสาเหตุของโรคผิวหนัง เช่น กลากเกลื้อน ได้ ด้วยวิธี Agar dilution (18, 19) และพบว่าน้ำมันตะไคร้ที่มีสาร citral และ myrcene เป็นส่วนประกอบหลัก มีฤทธิ์ยับยั้งเชื้อราดังกล่าว โดยมีค่าความเข้มข้นต่ำสุดในการยับยั้ง (MIC) เท่ากับ 122.5, 135, 115, 235 มก./มล. ตามลำดับ และความเข้มข้นต่ำสุดของน้ำมันตะไคร้ที่มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อราดังกล่าว (MLC) มีค่าเท่ากับ 135, 147.5, 125, 310 มก./มล. และเมื่อนำน้ำมันตะไคร้ไปพัฒนาเป็นครีมต้านเชื้อรา พบว่าที่ความเข้มข้น 2.5 และ 3.0% ให้ผลในการต้านเชื้อราดังกล่าวได้ดีที่สุดและเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นยาต่อไป

สารสกัดตะไคร้ด้วยเอทานอล และน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ ความเข้มข้น 40 และ 60 มก./มล. ตามลำดับ (18) น้ำมันตะไคร้จากใบซึ่งมีสาร citral และ myrcene เป็นส่วนประกอบหลัก (19) สามารถต้านเชื้อรา *Trichophyton mentagrophytes*, *T. rubrum*, *Epidermophyton floccosum* และ *Microsporum gypseum* ที่เป็นสาเหตุของโรคผิวหนัง เช่น กลากเกลื้อน ได้ ด้วยวิธี Agar dilution (18, 19) และพบว่าน้ำมันตะไคร้ที่มีสาร citral และ myrcene เป็นส่วนประกอบหลักมีฤทธิ์ยับยั้งเชื้อราดังกล่าว โดยมีค่าความเข้มข้นต่ำสุดในการยับยั้ง (MIC) เท่ากับ 122.5, 135, 115, 235 มก./มล. ตามลำดับ และความเข้มข้นต่ำสุดของน้ำมันตะไคร้ที่มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อราดังกล่าว (MLC) มีค่าเท่ากับ 135, 147.5, 125, 310 มก./มล. และเมื่อนำน้ำมันตะไคร้ไปพัฒนาเป็นครีมต้านเชื้อรา พบว่าที่ความเข้มข้น 2.5 และ 3.0% ให้ผลในการต้านเชื้อราดังกล่าวได้ดีที่สุดและเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นยาต่อไป

เมื่อนำน้ำมันหอมระเหย และสารสกัดตะไคร้ด้วย เฮกเซน คลอโรฟอร์ม เอทานอล และน้ำ มาทดสอบฤทธิ์ต้านเชื้อรา 4 ชนิด คือ *Epidermophyton floccosum*, *Microsporum gypseum*, *T. mentagrophytes*, *T. rubrum* ด้วยวิธี Agar diffusion พบว่าน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ความเข้มข้น 20% โดยปริมาตร สามารถต้านเชื้อราดังกล่าวได้ โดยมีค่า MIC เท่ากับ 5, 10, 10 และ 20% ตามลำดับ และสารสกัดตะไคร้ด้วยเฮกเซนที่ความเข้มข้น 250 มก./มล. สามารถต้านเชื้อราดังกล่าวได้ทุกชนิด และมีค่า MIC ของสารสกัดเฮกเซนต่อเชื้อราดังกล่าว เท่ากับ 62.5, 125, 125 และ 250 มก./มล. ตามลำดับ ส่วนสารสกัดคลอโรฟอร์มมีฤทธิ์ต้านเชื้อราได้น้อย คือที่ความเข้มข้น 1,000 มก./มล. เชื้อรายังคงเจริญเติบโตได้ 50% ส่วนสารสกัดเอทานอล และน้ำ ไม่มีฤทธิ์ต้านเชื้อราดังกล่าวที่ความเข้มข้น 1,000 มก./มล. และจากผลการทดลองยังพบว่าสารประกอบหลักในน้ำมันหอมระเหย และในสารสกัดเฮกเซนที่มีฤทธิ์ต้านเชื้อราได้ดี คือ สาร citral

น้ำมันตะไคร้ (21, 22) ความเข้มข้น 1,000 และ 2,000 มก./มล. (21) สามารถยับยั้งเชื้อรา *T. mentagrophytes* และ *M. gypseum* ได้ 100% (21) ซึ่งพบว่าค่า MIC ของน้ำมันตะไคร้ ต่อเชื้อดังกล่าวมีค่าเท่ากับ 0.08% v/v ซึ่งสาร citral, citronellal, citronellol และ geraniol ที่เป็นสารประกอบหลักในน้ำมัน

ตะไคร้มีฤทธิ์ต้านเชื้อราดังกล่าวได้ดีเมื่อเทียบกับน้ำมันตะไคร้ ในขณะที่ dipentene, myrcene, limonene ไม่มีฤทธิ์ต้านเชื้อราดังกล่าว (22) มีการจดสิทธิบัตรผลิตภัณฑ์ตะไคร้ในรูปแบบของ emulsion และ nanocapsule ที่ประกอบด้วยน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ ว่าสามารถรักษาโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อรา *E. floccosum*, *Microsporum canis* และ *T. rubrum* โดยไปยับยั้งการเจริญเติบโตหรือฆ่าเซลล์ของเชื้อราดังกล่าว

4. ฤทธิ์ต้านยีสต์

สารสกัดตะไคร้ด้วยเอทานอล และน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ ความเข้มข้น 40 และ 60 มก./มล. ตามลำดับ เมื่อผสมลงในอาหารเลี้ยงเชื้อ พบว่าสามารถต้านยีสต์ *Candida albicans* ได้

5. ฤทธิ์แก้ปวด

น้ำมันหอมระเหยจากใบตะไคร้ ขนาด 50 และ 100 มก./กก. เมื่อนิดเข้าทางช่องท้องหนูถีบจักรที่ถูกเหนี่ยวนำให้เกิดความเจ็บปวดด้วยความร้อน พบว่าน้ำมันหอมระเหยสามารถบรรเทาอาการปวดได้เพิ่มขึ้น 50 และ 80% ตามลำดับ ภายในเวลา 60 นาที หรือหากป้อนน้ำมันหอมระเหยในขนาดเท่าเดิมให้กินทางปาก สามารถบรรเทาอาการปวดได้เพิ่มขึ้น 40 และ 52% ตามลำดับ ภายในเวลา 60 นาที เมื่อเทียบกับยามาตรฐาน meperidine 5 มก./กก. ที่ฉีดเข้าทางช่องท้องที่สามารถบรรเทาอาการปวดได้เพิ่มขึ้น 62% ในเวลา 60 นาที เช่นกัน (24) นอกจากนี้ น้ำมันหอมระเหยดังกล่าว ขนาด 5 และ 10 มก./กก. เมื่อนิดเข้าทางช่องท้องของหนูถีบจักร เป็นเวลา 30 นาที ก่อนที่จะเหนี่ยวนำให้หนูเกิดอาการปวดท้องจนชักด้วย 0.6% กรดอะซิติก นิดเข้าทางช่องท้อง พบว่าน้ำมันหอมระเหยจากใบตะไคร้สามารถยับยั้งการหดตัวของกล้ามเนื้อท้องได้ 48 และ 88% ตามลำดับ หรือหากป้อนน้ำมันหอมระเหยในขนาดเท่าเดิมให้กินทางปากเป็นเวลา 1 ชม. ก่อนที่จะเหนี่ยวนำให้หนูเกิดอาการปวดท้องจนชักด้วย 0.6% กรดอะซิติก นิดเข้าทางช่องท้อง พบว่าน้ำมันหอมระเหยสามารถยับยั้งการหดตัวของกล้ามเนื้อท้องได้ 23 และ 47% ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับยามาตรฐาน indomethacin ขนาด 2 มก./กก. นิดเข้าชั้นใต้ผิวหนัง ซึ่งสามารถยับยั้งอาการปวดได้ 96% และหากนิดน้ำมันหอมระเหยจากใบตะไคร้ ขนาด 10 และ 50 มก./กก. เข้าทางช่องท้องหนูถีบจักร เป็นเวลา 20 นาที ก่อนที่จะเหนี่ยวนำให้หนูเกิดอาการปวดด้วย 1% พอร์มาลิน นิดเข้าที่ฝ่าเท้าหนู พบว่าน้ำมันหอมระเหยสามารถยับยั้งอาการปวดได้ 35.7 และ 73.2% ตามลำดับ หรือหากป้อนให้กินทางปาก ขนาด 50 และ 100 มก./กก. พบว่าน้ำมันหอมระเหยสามารถยับยั้งอาการปวดได้ 27.7 และ 45.2% ตามลำดับ เมื่อเทียบกับยามาตรฐาน meperidine 5 มก./กก. นิดเข้าทางช่องท้อง ซึ่งสามารถยับยั้งอาการปวดได้ 76%

ชาขงตะไคร้ ขนาด 3 มล. ความเข้มข้น 10, 20 และ 40% เมื่อป้อนให้หนูถีบจักรกินเป็นเวลา 30 นาที ก่อนที่จะเหนี่ยวนำหนูให้ปวดอุ้งเท้าด้วยสารคาราจีแนน 100 มก./อุ้งเท้า และชาขงตะไคร้ ความเข้มข้น 20% จำนวน 3 มล. เมื่อป้อนให้หนูกินเป็นเวลา 30 นาที ก่อนที่จะเหนี่ยวนำหนูให้ปวดอุ้งเท้าด้วยสาร prostaglandin E₂ และ dibutyryl cyclic AMP ขนาด 100 มก./อุ้งเท้า พบว่าชาขงตะไคร้สามารถยับยั้งอาการปวดจากการที่ถูกเหนี่ยวนำด้วยสารคาราจีแนน และ prostaglandin E₂ ได้แต่ไม่ได้ผลหากเหนี่ยวนำให้ปวดด้วย dibutyryl cyclic AMP นอกจากนี้ น้ำมันหอมระเหยตะไคร้ และสาร myrcene ขนาด

90 มก./กก. เมื่อป้อนให้หนูที่ถูกเหนี่ยวนำให้เกิดอาการปวดด้วย prostaglandin E₂ พบว่าสามารถยับยั้งอาการปวดได้ 75 และ 88% ตามลำดับ

6. ฤทธิ์ขับน้ำดี

ตะไคร้มีสารช่วยในการขับน้ำดีมาช่วยย่อย คือ borneol และ fenchone และ cineole

7. ฤทธิ์ขับลม

ยาขงตะไคร้เมื่อให้รับประทานไม่มีผลขับลมแต่ถ้าให้โดยฉีดทางช่องท้องให้ผล

8. สารสำคัญในการออกฤทธิ์ขับลม

สารเคมีในน้ำมันหอมระเหยของตะไคร้ ช่วยขับลมจึงลดอาการแน่นจุกเสียด และมี menthol, camphor และ linalool ช่วยขับลม

9. หลักฐานความเป็นพิษและการทดสอบความเป็นพิษ

9.1 การทดสอบความเป็นพิษ

เมื่อให้น้ำมันหอมระเหยเข้าทางกระเพาะอาหารกระต่าย พบว่ามีค่า LD₅₀ มากกว่า 5 ก./กก. ส่วนพิษในหนูขาวไม่ชัดเจน (32) และเมื่อป้อนสารสกัดใบด้วยอัลกอฮอล์และน้ำ (1:1) ขนาด 460 มก./กก. เข้ากระเพาะอาหารหนูถีบจักร พบว่ามีพิษ (33) แต่สารสกัดใบด้วยน้ำ ขนาด 20-40 ซีซี/กก. เมื่อให้ทางปาก ไม่พบพิษ และไม่เป็นพิษต่อตัวอ่อน และไม่มีผลต่อน้ำหนักตัวของหนูขาว (34) มีผู้ศึกษาพิษของน้ำมันหอมระเหย พบว่าอัตราส่วน LD₅₀/TD เท่ากับ 6.9 (35) การป้อนยาขงตะไคร้ให้หนูขาวในขนาด 20 เท่าของขนาดที่ใช้ในคนเป็นเวลา 2 เดือน ไม่พบความเป็นพิษ (34) การศึกษาพิษเฉียบพลันของน้ำมันหอมระเหยจากตะไคร้ขนาด 1,500 ppm เป็นเวลา 60 วัน พบว่าหนูขาวกลุ่มที่ได้ตะไคร้ โตเร็วกว่ากลุ่มควบคุม แต่ค่าเคมีเลือดไม่เปลี่ยนแปลง

มีผู้ทดสอบพิษของชาที่เตรียมจากตะไคร้พบว่า เมื่อให้อาสาสมัครสุขภาพดีรับประทานชาตะไคร้ 1 ครั้ง หรือรับประทานวันละครั้ง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ ไม่พบการเปลี่ยนแปลงทางเคมี เลือดและปัสสาวะ มีบางรายเท่านั้นที่ปริมาณบิลิรูบิน และ amylase ขึ้น จึงนับว่าปลอดภัย (37) น้ำมันตะไคร้เมื่อผสมในน้ำหอม โดยผสมน้ำมันตะไคร้ (0.8%) พบว่ามีอาการแพ้ แต่อาจเกิดจากสารอื่น (38) มีรายงานความเป็นพิษต่ออุ้งลมเมื่อสูดดมน้ำมันตะไคร้

9.2 ฤทธิ์ก่อกลายพันธุ์

สารสกัดตะไคร้ด้วยเอทานอล (80%) ไม่มีฤทธิ์ก่อกลายพันธุ์ใน *Staphylococcus typhimurium* TA98 และ TA100 (40) มีผู้ทดลองฤทธิ์ก่อกลายพันธุ์ใน mammalian cells ของ b-myrcene ซึ่งเป็นสารสำคัญในตะไคร้ พบว่าไม่พบฤทธิ์ก่อกลายพันธุ์ (41) มีผู้ทดลองใช้ตะไคร้แห้ง ขนาด 400 มก./จานเพาะเชื้อ มาทดสอบกับ *S. typhimurium* TA98 (42) และเมื่อนำน้ำต้มใบตะไคร้กับเนื้อ (วัว ไก่ หมู) ขนาด 4, 8 และ 16 มก./จานเพาะเชื้อ ทดสอบกับ *S. typhimurium* TA98 และ TA100 (43) ไม่พบฤทธิ์ก่อกลายพันธุ์ และสารสกัดด้วยน้ำขนาด 0.5 ซีซี/จานเพาะเชื้อ ไม่มีผลก่อกลายพันธุ์ใน *Bacillus subtilis* H-17 (Rec⁺) และ M-45 (Rec⁻)

9.3 พิษต่อยีน

ตะไคร้สดในขนาด 1.23 มก./ซีซี ไม่มีพิษต่อยีน (45) และ b-myrcene ซึ่งเป็นสารสำคัญที่ไม่พบพิษเช่นกัน

9.4 พิษต่อเซลล์

สาร citral ซึ่งเป็นสารที่ได้จากน้ำมันหอมระเหยจากใบ เป็นพิษต่อเซลล์ P₃₈₈ mouse leukemia (47) และน้ำมันหอมระเหย เป็นพิษต่อเซลล์ P₃₈₈ leukemia โดยมีค่า IC₅₀ 5.7 มกก./มล. แต่เมื่อผสมน้ำมันหอมระเหยตะไคร้กับโหระพาข้าง (1:1 vol./vol.) มีค่า IC₅₀ 10.2 มกก./มล. (48) ส่วนสกัด (partial purified fraction) ไม่เป็นพิษต่อเซลล์ PS (murine lymphocytic leukemia P₃₈₈), FA (murine ascites mamary carcinoma FM3A) แต่สารสกัดหยาบ แสดงฤทธิ์อ่อนต่อเซลล์ FA (49) สารสกัดใบด้วยเมทานอล ในขนาด 50 มกก./ มล. ออกฤทธิ์ไม่แน่นอนต่อเซลล์มะเร็ง CA-9KB แต่ในขนาด 20 มกก./ มล. ไม่เป็นพิษต่อเซลล์ RAJI

การใช้ตะไคร้รักษาอาการแน่นจุกเสียด

1. นำตะไคร้ทั้งต้นรวมทั้งรากจำนวน 5 ต้น สับเป็นท่อนต้มกับเกลือ ต้ม 3 ส่วน ให้เหลือ 1 ส่วน ต้มครั้งละ 1 ถ้วยแก้ว ต้ม 3 วัน จะหายปวดท้อง
2. นำลำต้นแก่สดๆทุบพอแหลกประมาณ 1 กำมือ (40-60 กรัม) ต้มเอาน้ำดื่ม